Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет української філології, культури і мистецтв

Кафедра інформаційних технологій

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____ О. Б. Жильцов
«01» листопада 2024 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

для студентів

рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітньої програми: 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 3334/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
(підпис) (прізвище, ініціали)
«01» листопада 2024

Київ – 2024

Розробник:
Стамбол Ігор Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач:
Стамбол Ігор Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри інформаційних комунікацій
Протокол від «18» січня 2024 року № 2

Завідувач кафедри_____ Олена ПОЛІТОВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
18 січня 2024 року
Гарант освітньої програми _____ Наталія ТЕРЕЩЕНКО

Робочу програму перевірено «___» _____2024 р.

Заступник декана Факультету української філології, культури та мистецтва
з науково-методичної та навчальної роботи _____ Світлана ГОРОБЕЦЬ
_29_._01_.2024 р.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «___»___20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «___»___20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «___»___20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «___»___20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

ЗМІСТ

Зміст…… 3

1. Опис навчальної дисципліни……..... 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни…….. 5

3. Результати навчання за дисципліною……. 6

4. Структура навчальної дисципліни……...…... 7

5. Програма навчальної дисципліни 9

Змістовий модуль 1 ……. 9

Змістовий модуль 2 ……...…….. 10

Змістовий модуль 3 ……...…….. 11

Змістовий модуль 4 ……...…….. 12

6. Контроль навчальних досягнень 13

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів…….…. 13

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання… 15

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання…….……. 17

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання…….……..……...…….. 17

6.5. Орієнтовний перелік питань до екзамену…….....……. 18

6.6. Шкала відповідності оцінок…….……. 22

7. Навчально-методична карта дисципліни «Автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів та архівних технологій»...……..... 23

8. Рекомендовані джерела…...…….....……. 24

Законодавчі і нормативно-правові документи…… 24

Основні……..…….…. 24

Додаткові…….…….….. 25

Додаток. *Плани семінарських занять*

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)**
Вид дисципліни	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120
Курс	3/4
Семестр	6/7
Кількість змістових модулів з розподілом:	1/3
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	56
Форма семестрового контролю	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – дати майбутнім бібліотечним спеціалістам знання, а також виробити основні вміння і навички щодо сутності автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів, можливостей ефективного використання різноманітних технічних засобів і технологічних рішень у бібліотеці для продуктивної роботи внутрішніх підрозділів бібліотеки та оперативного і якісного обслуговування користувачів, а також організації безпечної і комфортної праці бібліотечних працівників.

Завдання дисципліни:

– опанувати загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів;

– ознайомитися з вимогами щодо освіти, досвіду професійної діяльності бібліотечних працівників у сфері автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів;

– вивчити особливості сучасних автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем;

– ознайомитися з науковими підходами до управління автоматизацією бібліотеки;

– вивчити можливості використання сучасних технічних засобів з метою автоматизації технологічних процесів формування фондів, каталогізації, обслуговування користувачів у бібліотеках та створення різноманітної бібліотечно-інформаційної і бібліографічної продукції (на прикладі САБ «Ірбіс»).

Дисципліна спрямована на формування у студентів таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

ЗК-3 Здатність до письмової та усної комунікації державною та іноземною мовами. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

ЗК-4 Комплексне розв’язання проб-лем. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, з інформаційних ресурсів, джерел (електронних, письмових, архівних та усних) до виконання конкретних практичних завдань.

ФК-2 Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв. Виконання спеціальних функцій, пов’язаних з розробленням і впровадженням технологічних процесів обробки, систематизації, комплектування, збереження фондів на різних носіях; надання різних інформаційно-бібліотечних послуг користувачам.

ФК-5 Здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до чинних стандартів. Знання бібліотечно-інформаційного та архівного законодавства, документів державних органів влади і управління; статутів інформаційних установ різних типів і видів; уміння забезпечувати

виконання операцій з перетворення ресурсів у продукцію; можливість на основі стандартних методик складати статистичні і інформаційні звіти, вести облікову документацію; створювати умови для підвищення культури персоналу установи, його безперервної освіти.
ФК-6 Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації.
ФК-7 Здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів та послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів бібліотек та архівів.
ФК-9 Здатність використовувати і вдосконалювати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організовувати цифрові архіви, електронні бібліотеки, проблемно-тематичні бази та банки даних**.** Можливість користуватись регламентованими джерелами інформації, методами, способами та засобами її обробки й зберігання; знаннями методики комплектування та використання книготорговельного репертуару, книгорозповсюджуючих фірм, інформаційних, видавничих центрів, а також знання інформаційно-бібліографічних видань, у відділах комплектування національних, публічних, наукових, спеціальних бібліотек, дитячих, шкільних, архівах.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

За результатами вивчення дисципліни студент має отримати такі **програмні результати** освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», а саме:
ПРН-З 1 Знання аналізу певного обсягу інформації з подаль-шою можливістю синтезувати нові впровадження на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
ПРН-У-1 Здійснювати дослідження документознавчих проблем, використовуючи відповідні наукові методи.
ПРН-У-2 Створювати бібліографічні та інформаційні продукти в традиційній та електронній формі.
ПРН-У-7 Використовувати раціональні способи пошуку та використання науково-технічної інформації, включа-ючи засоби електронних інформаційних мереж, використовувати інформаційні ресурси, у тому числі електронні.
ПРН-У-10 Формувати системи галузевих бібліографічно-інфор-маційних ресурсів традиційних та електронних.
ПРН-У-12 Здатність аналізувати міжнародні програмні засоби зі створення глобальних та локальних мереж і систем.

Діяльність студентів в Інформаційно-аналітичному центрі спрямована на отримання теоретичних знань, вмінь та набуття практичних навичок з предметного пошуку у вітчизняних та зарубіжних інформаційних ресурсах, аналізу різних видів документів (договори, угоди, програми, проєкти

тощо) та інформаційних ресурсів, необхідних майбутнім фахівцям інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль, який вивчається 6 семестрі

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
			Аудиторна				Самостійна
			Лекції	Семінари	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль І БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ							
1.1	Загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотеки	2	2				
1.2	Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи	4			2		2
1.3	Основні завдання та принципи автоматизації бібліотеки	4			2		2
1.4	Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці	4	2				2
1.5	Управління автоматизацією бібліотеки	4			2		2
1.6	Загальна характеристика та функціональні можливості популярних АБІС (ІРБІС, ALEPH, Koha)	4			2		2
1.7	Порівняльний аналіз сучасного програмного забезпечення автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів	6			2		4
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 1	**30**	**4**		**10**	**2**	**14**

Змістові модулі, які вивчаються у 7 семестрі

Змістовий модуль ІІ							
ВПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛ НАЙПОШИРЕНІШИХ АБІС							
2.1	Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС	4	**2**		2		2
2.2	Автоматизоване робоче місце – основні завдання і функції	2			2		
2.3	АБІС «ALEPH»: функції та властивості	8			2		4
2.4	АБІС «ALEPH»: досвід використання в Україні та світі	4			2		2

2.5	Досвід впровадження АБІС «Koha»	4			2		2
2.6	Створення записів в АБІС «Koha»	6			2		4
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 2	**30**	**2**		**12**	**2**	**14**
Змістовий модуль ІІІ **ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛУ НЕВЕЛИКИХ АБІС**							
3.1	Переваги невеликих АБІС	4			2		2
3.2	АБІС «MARC» та його похідні: функції та переваги.	2			2		2
3.3	Створення записів в АБІС «MARC»	4			2		2
3.4	Створення записів в АБІС «Evergreen»	4			2		2
3.5	Корпоративна мережа публічних бібліотек АБІС «Absotheqe»	6			2		2
3.6	АБІС «УФД/Бібліотека»: основні функції	2			2		2
3.7	АБІС «Librarica»: особливості та функції	2			2		2
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 3	**30**			**14**	**2**	**14**

Змістовий модуль IV. **АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**							
4.1	Основні етапи інформатизації архівної справи в Україні. Концепція НАІС	4	**2**				
4.2	Особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів	4			2		2
4.3	Архівні бази даних в Україні: види та специфіка	4			2		2
4.4	Специфіка формування енциклопедичних баз даних	4			2		2
4.5	Електронні архіви	4			2		2
4.6	Особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ	6			2		4
4.7	Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформації програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Оптіма, Аскод)	4			2		2
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем	**30**	**2**		**12**	**2**	**14**
	Всього за 7 семестр	**90**	**4**		**38**	**6**	**42**
	Залік						
	Усього за курс	**120**	**8**		**48**	**8**	**56**

5. ПРОГРАМА

Змістовий модуль І
БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Лекція 1.1. Загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів (2 год.)

Предмет, мета, завдання, міждисциплінарні зв'язки курсу. Структура і зміст курсу, організація навчального процесу. Джерела для вивчення дисципліни. Місце курсу у системі загальнонаукової та професійної підготовки бібліотечно-інформаційних працівників.

Базові поняття курсу. Співвідношення понять «автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів» і «автоматизація бібліотек». Проблеми стандартизації термінології.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення автоматизації бібліотек.

Сучасний стан та перспективи автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів у бібліотеках України.

Поняття про автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (АБІС). Основні типи АБІС і їх характеристика. Основні функції АБІС. Інформаційно-технічна інфраструктура сучасної АБІС: відкриті стандарти, розподілене середовище, Інтернет/Інтранет і Web-технології, архітектура «клієнт-сервер». Компонентна структура та конфігурація АБІС. Корпоративна мережа: поняття, концепція, призначення, структура.

Інформаційна безпека і захист інформації в АБІС.

Лабораторне заняття 1. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (2 год.).

Лабораторне заняття 2. Основні завдання та принципи автоматизації бібліотеки (2 год.).

Лекція 1.2. Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці (2 год.)

Електронний каталог як головний елемент традиційної АБІС. Види електронних каталогів. Технології електронного каталогу. Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці.

Адміністрування АБІС (комп'ютерної мережі та баз даних): налаштування системи та її модифікація. Технічне, математичне, програмне, інформаційне, лінгвістичне, організаційно-методичне та правове забезпечення АБІС. Персонал АБІС: склад, основні обов'язки. Основні функціональні обов'язки системного адміністратора бібліотеки.

Поняття про автоматизоване робоче місце (АРМ). Повноваження та функціональні обов'язки працівників.

Міжнародні та національні формати представлення бібліографічних даних для автоматизованої обробки даних (MARC, UNIMARC, UKRMARC та ін.).

Лабораторне заняття 3. Управління автоматизацією бібліотеки (2 год.).

Лабораторне заняття 4. Загальна характеристика та функціональні можливості популярних АБІС (ІРБІС, ALEPH, Koha) (2 год.).

Лабораторне заняття 5. Порівняльний аналіз сучасного програмного забезпечення автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів (2 год.).

Змістовий модуль ІІ
ВПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛ НАЙПОШИРЕНІШИХ АБІС

Лекція 2.1. Особливості впровадження та функціоналу САБ «ІРБІС» та українських АБІС (2 год.)

Структура бібліотечних виробничих технологічних циклів і процесів. Технологічні операції. Нормування праці з автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів. Використання норм у роботі бібліотек. АІБС «Ірбіс»: загальна характеристика.

Замовлення книг. Оформлення замовлення. Словники і контроль виконання замовлень. Вихідні форми.

Надходження книг. Введення нового (чергового) запису надходження. Реєстрація надходжень документів. Введення відомостей про виконання попереднього замовлення – корегування документа-організації.

Поповнення записів книги сумарного обліку. Передавання записів-книг у бази даних електронного каталогу. Формування і друк вихідних форм.

Списання книг. Реєстрація вибуття партії книг. Реєстрація передавання. Поповнення запису книги сумарного обліку.

Видалення/перенесення бібліографічного опису. Файл перерахування цін.

Передплата газет і журналів. Введення нового запису «бібліографічний опис видання». Формування словників. Продовження передплати. Формування і друк вихідних форм. Передавання записів у бази даних електронного каталогу.

База даних «Комплектатор» у структурі АРМу «Каталогізатор»: призначення та основні характеристики. Загальна характеристика інтерфейсу. Технологічна робоча область. Встановлення і використання особистих параметрів введення даних. Статистична обробка даних. Глобальне корегування даних.

Лабораторне заняття 1. Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС (2 год.).

Лабораторне заняття 2. Автоматизоване робоче місце – основні завдання і функції (2 год.).

Лабораторне заняття 3. АБІС «ALEPH»: функції та властивості (2 год.).

Лабораторне заняття 4. АБІС «ALEPH»: досвід використання в Україні та світі (2 год.).

Лабораторне заняття 5. Досвід впровадження АБІС «Koha» (2 год.).

Лабораторне заняття 6. Створення записів в АБІС «Koha» (2 год.).

Змістовий модуль III
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛУ НЕВЕЛИКИХ АБІС

Лабораторне заняття 1. Переваги невеликих АБІС (2 год.)

Лабораторне заняття 2. АБІС «MARC» та його похідні: функції та переваги (2 год.)

Лабораторне заняття 3. Досвід впровадження АБІС «Koha» (2 год.).

Лабораторне заняття 4. АБІС «Evergreen»: основні функції (2 год.).

Лабораторне заняття 5. Корпоративна мережа публічних бібліотек АБІС «Absotheqe» (2 год.).

Лабораторне заняття 6. АБІС «УФД/Бібліотека»: основні функції (2 год.).

Лабораторне заняття 7. АБІС «Librarica»: історія впровадження та функції (2 год.).

Змістовий модуль IV.
АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Лекція 4.1. Основні етапи інформатизації архівної справи в Україні. Концепція НАІС (2 год.)

Інформатизація архівної справи, спрямована на вдосконалення управління архівною справою, інтенсифікацію архівних технологій та удоступнення документної інформації, є важливим чинником розвитку культури й науки, входження України в міжнародний інформаційний простір.

Головними завданнями інформатизації в архівній справі є: оптимізація традиційних технологій архівної справи:експертизи, комплектування, описування та обліку фондів, каталогізації; удосконалення системи управління архівною справою: підвищення ефективності матеріально-технічного, фінансового і кадрового забезпечення та управління інформаційними ресурсами архівів; забезпечення широкого доступу до документної інформації завдяки створенню системи електронних архівних довідників, взаємопов'язаних електронних каталогів, комп'ютерних баз даних та інформаційних систем, що дозволять сформувати інтегровані дані архівної документної інформації про склад і зміст архівних фондів; вирішення проблеми забезпечення збереженості фондів і зберігання інформації з використанням комп'ютерних технологій, страхового копіювання, формування повнотекстових баз даних, публікування документів, організації ринку інформаційних продуктів і послуг, що передбачає безпосередній доступ до архівних документів тощо.

Внутрішньоархівні інформаційні бази даних фондового та подокументного рівня з актуальних питань соціального розвитку відображають створення баз даних різної функціональної спрямованості окремих центральних та обласних архівів. Ця практика окреслила окремі актуальні аспекти, що випливають з функцій баз даних і визначають типи даних та інформаційних систем.

В середині 90- х років активно обговорювалося створення єдиної Національної архівної інформаційної системи. НАІС покликана вирішувати такі основні завдання: створення і постійний розвиток мережі взаємопогоджених баз інформаційно-пошукових даних про фонди архівної та рукописної Україніки; здійснення та послідовне вдосконалення комунікативних зв’язків між джерелами та користувачами інформації; оперативний облік та підготовку даних для управління архівною справою; - автоматизований випуск покажчиків та інших довідкових посібників

Практичне заняття 1. Особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів

Практичне заняття 2. Архівні бази даних в Україні: види та специфіка

Практичне заняття 3. Специфіка формування енциклопедичних баз даних

Практичне заняття 4. Електронні архіви

Практичне заняття 5. Особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ

Практичне заняття 6. Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформації програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Оптіма, Аскод)

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів та архівних технологій» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Вид діяльності	Максима кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	-	-	1	1
Відвідування лабораторних занять	1	5	5	6	6	7	7	6	6
Робота на лабораторному занятті	10	5	50	6	60	7	70	6	60
Виконання завдання для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20	6	30
Модульна контрольна робота	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			102		112		122		122
Максимальна кількість балів: 448									
Розрахунок коефіцієнта: 458 : 100 = 4,6 Студент набрав: 415 балів; 415 : 4,6 = 90 бал									

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю). Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на практичних заняттях здійснюється за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;

3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓повний обсяг їх виконання;
- ✓якість виконання навчальних завдань;
- ✓самостійність виконання;
- ✓творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ініціативність у навчальній діяльності.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль І
БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ
(14 год.)

1.1. На основі аналізу законодавчих, нормативно-правових, наукових, довідкових, навчальних джерел та нормативно-технічної і організаційно-технологічної документації проаналізувати визначення базових термінів курсу:

«автоматизація бібліотек», «комп'ютеризація бібліотек», «автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів», «автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи», «автоматизовані інформаційні системи», «інформатизація бібліотек», «інформаційні технології», «інформаційно-пошукова мова», «база даних», «банк даних», «система управління базами даних», «автоматизована система управління» тощо. Результати оформити в таблиці – 4 год. – 5 балів.

Термін	Визначення	Джерело

1.2. На основі аналізу наукових джерел скласти перелік загальних вимог до вибору АБІС – 4 год. – 5 балів.

1.3. На основі аналізу відкритих джерел інформації скласти паспорт конкретної бібліотеки з метою впровадження автоматизації – 2 год. – 5 балів.

1.4. На основі паспорту конкретної бібліотеки (п. 1.3.) скласти Технічне завдання з автоматизації даної бібліотеки – 4 год. – 5 балів.

Змістовий модуль ІІ
ВПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛ НАЙПОШИРЕНІШИХ АБІС
(14 год.)

2.1. Визначити функції та основні завдання АРМів різних користувачів АБІС: комплектатора, каталогізатора, систематизатора, бібліографа, бібліотекаря, фондовика, читача – 4 год. – 5 балів.

2.2. Визначити і чітко розмежувати виробничі процеси (технологічні ділянки) щодо комплектування фонду та обліку, аналізу фонду в АРМі «Комплектатор» – 2 год. – 5 балів.

2.3. На основі аналізу законодавчих, нормативно-правових, наукових, довідкових, навчальних джерел та нормативно-технічної і організаційно-технологічної документації проаналізувати стан нормування праці з автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів в Україні – 4 год. – 5 балів.

2.4. Визначити відповідність вихідних форм обліку і звітності, запропонованих в АРМі «Комплектатор» САБ «Ірбіс», сучасним вимогам до форм обліку документів і звітності бібліотек, що діють в Україні – 4 год. – 5 балів.

Змістовий модуль ІІІ
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛУ НЕВЕЛИКИХ АБІС
(14 год.)

3.1. Розробити інструкцію щодо заповнення робочих листів PAZK, ASP і SPEC з метою підготовки бібліографічного покажчика за темою курсової роботи – 4 год. – 5 балів.

3.2. Ознайомитися із станом автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів в окремій бібліотеці (обирається студентом самостійно), зокрема,

дослідити процеси формування фонду, обробки вхідного потоку документів, бібліографічної діяльності, обслуговування користувачів, визначити роль бібліотечних працівників у цих процесах – 4 год. – 5 балів.

3.3. Розробити інструкцію з реєстрації нового користувача бібліотеки – 2 год. – 5 балів.

3.4. Розробити інструкцію щодо заповнення робочих листів PAZK, SPEC та ASP з метою опрацювання документів, інформаційних ресурсів та введення записів до унікальної (описати унікальність) БД – 6 год. – 5 балів.

Змістовий модуль IV
АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
(14 год.)

4.1. Розкрити особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів – 5 балів.

4.2. Розглянути архівні бази даних в Україні: види та специфіка – 5 балів.

4.3. Розкрити специфіка формування енциклопедичних баз даних – 5 балів.

4.4. Розкрити особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ – 5 балів.

4.5.Розглянути електронні архіви – 5 балів.

4.6. Розглянути Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформації програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Оптіма, Аскод) – 5 балів.

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв’язку теорії та практики.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, умінь і навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводять згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів передбачена до кожної теми курсу, зміст якої полягає в таких положеннях:

– самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;

– самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;

– підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;

– підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;

– презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання на практичному занятті.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного в змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. На сторінках конспекту варто залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою.

Для систематизації отриманих знань з дисципліни до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацьовувати матеріал попередньої лекції, рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал, на який лектор посилається при викладанні нового. Якщо з певних причин лекція пропущена, її необхідно законспектувати й опрацювати самостійно, незрозумілі питання з'ясувати на консультації.

Основні види самостійної роботи студентів з дисципліни: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання рекомендованої літератури, самоконтроль рівня засвоєння програмного матеріалу, написання рефератів.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи.

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за 1 (одне) виконане завдання – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Формою проведення модульного контролю є модульна контрольна робота, яка є комбінованою і складається з 1 (одного) теоретичного питання (письмова відповідь) та виконання 1 (одного) практичного завдання на комп’ютері в САБ «ІРБІС» – 25 балів.

Кожне з двох завдань оцінюється максимально в 12,5 балів.

Головними критеріями оцінювання знань і вмінь студентів є логічність, структурованість і повнота викладу матеріалу при письмовій відповіді на теоретичне питання та правильність, точність і оперативність виконання практичного завдання.

Максимальна кількість балів для кожного питання – 12,5	*Критерії оцінювання*
12,5 – 10	Дана повна і точна чи майже повна і точна відповідь на питання, матеріал викладено в основному логічно і структуровано / Практичне завдання виконане в основному правильно у повному обсязі
9,5 – 7,5	Дана неповна і не зовсім точна відповідь на питання, матеріал викладено переважно логічно і структуровано / Практичне завдання виконане переважно правильно з невеликими неточностями чи не в повному обсязі
7 – 5	Дана часткова відповідь на питання, виклад матеріалу не має достатньої логіки та майже не структурований / Практичне завдання виконане частково зі значними неточностями та не в повному обсязі
4,5 – 0	Дана фрагментарна відповідь на питання, виклад матеріалу не логічний та не структурований / Практичне завдання виконане фрагментарно

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення семестрового контролю – **залік.**

За сумою набраних студентом балів поділених на коефіцієнт **– 4,6**

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	**Оцінка за стобальною шкалою**	**Значення оцінки**
A	**90 – 100** балів	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	**82-89** балів	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	**75-81** балів	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	**69-74** балів	**Задовільно –** посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	**60-68** балів	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	**35-59** балів	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	**1-34** балів	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів та архівних технологій»

Разом: 120 год., лекції – 8 год., лабораторні заняття – 48 год., самостійна робота – 56 год., мк – 8 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4	
Назва модуля	**Бібліотека як об'єкт автоматизації**			**Впровадження і функціонал найпоширеніших АБІС**					**Особливості функціоналу невеликих АБІС**				**Автоматизація процесів архівних технологій**	
Кількість балів за модуль	102 балів			112 балів					122 балів				122 бали	
Лекції	Відвідування – 2 бал			Відвідування – 1 бал					Відвідування – 0 бал				Відвідування – 1 бал	
Теми лекцій	Загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотеки – 1 б.	Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці – 1б.		Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС – 1 б.									Основні етапи інформатизації архівної справи в Україні. Концепція НАІС – 1 б	
Теми лабораторних занять	Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи – 1+10 б.	Основні завдання та принципи автоматизації – 1+10 б.	Управління автоматизацією бібліотеки – 1+10 б.	Загальна характеристика та функціональні можливості популярних АБІС (ІРБІС, ALEPH, Koha) – 1+10 б.	Порівняльний аналіз сучасного програмного забезпечення автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів і – 1+10 б.	Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС – 1+10 б.	Автоматизоване робоче місце – основні завдання і функції – 1+10 б.	АБІС «ALEPH»: функції та властивості – 1+10 б.	АБІС «ALEPH»: досвід використання в Україні та світі – 1+10 б.	Досвід впровадження АБІС «Koha»– 1+10 б.	Створення записів в АБІС «Koha»– 1+10 б.	Переваги невеликих АБІС – 1 +10б.	АБІС «MARC» та його похідні: функції та переваги – 1+10 б.	Створення записів в АБІС «MARC»– 1+10 б.	АБІС «Evergreen»: основні функції – 1+10 б.	Корпоративна мережа публічних бібліотек АБІС «Absotheqe»– 1+10 б.	АБІС «УФД/Бібліотека»: основні функції – 1+10 б.	АБІС «Liber»: історія впровадження та функції – 1+10 б.	Особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів – 1+10 б.	Архівні бази даних в Україні: види та специфіка – 1+10 б.	Специфіка формування енциклопедичних баз даних – 1+10 б.	Електронні архіви – 1+10 б.	Особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ –	Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформаційні програмні продукти (Sapeріon. Ostar HSM.
Самостійна робота	5х4=20 балів			5х4=20 балів					5х4=20 балів				5х6=30 б	
Модудбний контроль	Модульна контрольна робота № 1 – 25 балів			Модульна контрольна робота № 2 – 25 балів					Модульна контрольна робота № 3 – 25 балів				Модульна контрольна робота № 4 – 25 балів	
Підсумковий контроль	**Залік**													

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Базові поняття. Терміни та визначення : ДСТУ 2392-94. – Чинний від 1995-01-01. – Київ : Держстандарт України, 1994. – 53 с. – (Інформація та документація).

2. ДСТУ 7448-2013. Інформація та документація**.** Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. – На заміну ГОСТ 7.26-80 ; Чинний з 2014.07.01. – [Б. м., б. р.]. – III, 41 с.

3. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – С. 45-52; В ред. Закону №16-19 від 01.01.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80.

4. Про затвердження Правил охорони праці для працівників бібліотек : Наказ, Правила Міністерства надзвичайних ситуацій України від 12.12.2012 №1398 // Офіц. вісн. України. – 2013. – №7. – С. 37, Ст. 245, код акту 65538/2013 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0041-13.

5. Про інформацію : Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650; В ред. Закону №317-19 від 21.05.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12.

Основні

6. Бібліографічний опис електронних видань в АБІС «ІРБІС» : метод. поради / ХДНБ ім. В.Г. Короленка ; уклад. : Л.О. Мартовицька, О.А. Поліщук. – Харків : ХДНБ, 2013. – 38 с.

7. Гарбор Р.Т. Управління автоматизацією бібліотеки / Р.Т. Гарбор ; пер. з англ. Я. Пилинського ; The Association for Information Management Information House. – Київ : Книжк. палата України, 1997. – 51 с.

8. Семантичні технології у науковій бібліотеці: монографія / відповід. ред.: К. В. Лобузіна; Власова Т. Ю., Галицька С. В., Гарагуля С. С., Гриценко Н. О., Дорош М. В., Ісаєва О. В., Кириленко С. Е., Клюшнікова О. В., Коновал Л. В., Кудименко Л. Г., Лобузін І. В., Лобузіна К. В., Мартинюк О. М., Медвідь Т. С., Орєшина Н. В., Пелюховська І. З., Перенесієнко І. П., Самохіна Н. Ф., Сандул О. Г., Чала Н. І.; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 310 с.

9. Технології організації знаннєвих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузіна ; відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – 252 с.

Додаткові

10. Автоматизована інформаційно-бібліотечна система "Шкільна бібліотека LS 2.2" : інноваційна розробка / розроб. Л.В. Крижко, В.М. Копиловський // Шкільна б-ка. 2010. № 6. С. 47-52.

11. Антонова В.Р. Використання інформаційних технологій у бібліографічній роботі відділу «Україніка» ХДНБ ім. В.Г. Короленка : [на основі прогр. забезп. АБІС «ІРБІС»] / В.Р. Антонова // Створення бібліографічних ресурсів : проблеми і перспективи : матеріали п’ятих бібліогр. студій, 25 квіт. 2012 р. / М-во культури України, ХДНБ ім. В.Г. Короленка ; [уклад. Н.І. Полянська]. Харків, 2012. С. 41-42.

12. Білоус В.С. Лінгвістичне забезпечення – важливий аспект роботи автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи у корпоративній діяльності бібліотеки вищого навчального закладу / В.С. Білоус // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : зб. наук. пр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : П.І. Рогова (голова) та ін.]. К., 2012. С. 93-105.

13. Бутитер О.І. Автоматизація бібліотечних процесів у ЛННБ України ім. В. Стефаника / О.І. Бутитер // Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 2-ї наук.-практ. конф., 23–25 лист. 2010 р., Львів / Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; [редколегія: Д.В. Федасюк, Л.Д. Озірковський, Т.В. Чайківський]. Львів, 2010. С. 185-186.

14. Дзюба Н.Й. Предметизація документів – інформаційне ядро електронного каталогу / Н.Й. Дзюба // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : зб. наук. пр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : П.І. Рогова (голова) та ін.]. К., 2012. С. 106-112.

15. Жидецький В.Ц. Охорона праці користувачів комп'ютерів : навч. посібник / В.Ц. Жидецький ; Наук.-метод. центр вищої освіти, Укр. акад. друкарства. Львів : Афіша, 2000. 174 с.

16. Зоріна Н.Є. Аналітичне опрацювання статей із наукових збірників і організація електронного каталогу на засадах кооперування діяльності / Н.Є. Зоріна // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В.О. Сухомлинського / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : Т.І. Ківшар (голова), Л.А. Дубровіна, П.І. Рогова та ін.]. Київ : Нілан-ЛТД, 2012. Вип. 3: Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України : стан та перспективи. С. 183-192.

17. Ігнатюк М. Упровадження АІБС «ІРБІС 64» у практику роботи бібліотек (з досвіду Житомирської універсальної наукової бібліотеки ім. О. Ольжича) / М. Ігнатюк // Бібл. вісн. 2010. №2. С. 18-26.

18. Лисенко Л. Автоматизація процесів групового бібліографічного інформування викладачів / Л. Лисенко // Бібл. форум України. 2010. №2. С. 13-14.

19. Лобановська І.Г. Лінгвістичне забезпечення електронного каталогу: комплексний підхід / І.Г. Лобановська // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : зб. наук. пр. / НАПН України,

ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : П.І. Рогова (голова) та ін.]. Київ, 2012. С. 81-92.

20. Лобузіна К. Проблеми адаптації, впровадження та адміністрування сучасної автоматизованої бібліотечної інформаційної системи / К. Лобузіна, І. Лобузін // Бібл. вісн. 2011. №5. С. 14-21.

21. Муссель-Драгомирецька С.О. Актуальні питання удосконалення електронних каталогів Інституту рукопису в середовищі САБ «ІРБІС64» / С.О. Муссель-Драгомирецька // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. арх. та бібл. фондів / НАН України, НБУВ, Ін-т рукопису. Київ, 2012. Вип. 16. С. 459-466.

22. Поліщук О. Редагування електронних каталогів – новий напрямок підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів бібліотек : Автоматизація бібліотечних процесів / О. Поліщук // Бібл. форум України. 2007. №4. С. 27-30.

23. Помоз О. Автоматизація бібліотечних процесів у міській бібліотеці / О. Помоз, Л. Мельник, Л. Кравченко // Вісн. Книжк. палати. 2007. №6. С. 18-20.

24. Ріжняк Р. Еволюція наукового обґрунтування автоматизації бібліотек вищих навчальних закладів України / Р. Ріжняк // Етнічна історія народів Європи. Київ, 2014. Вип. 42. С. 207-215.

25. Стрілець Н.О. Методи та технології архівування електронних бібліотечних ресурсів / Н.О. Стрілець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2012. №3/4. С. 40-46.

26. Трансформація абонементної форми обслуговування: використання Web-технологій / Л.Г. Влащенко [и др.] // Матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства", Львів, 11-12 вересня 2013 р. / Нац. ун-т "Львів. політехніка", Наук.-техн. б-ка. Львів, 2013. С. 272-277.

27. Фісенко Л. Автоматизована бібліотечно-інформаційна система Національної бібліотеки Білорусі / Л. Фісенко // Бібл. вісн. 2008. №2. С. 24-26.

28. Фоменко І. Проблеми автоматизації процесів обслуговування читачів у бібліотеці вищого навчального закладу / І. Фоменко, Н. Коржик // Вісн. Книжк. палати. 2008. №5. С. 27-31.

29. Чабан І.А. Автоматизація бібліотечних процесів на пункті запису читачів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського / І.А. Чабан // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). Київ : НБУ ім. В.І. Вернадського, 2014. С. 82-84.

30. Шепелява Н. Аналіз досвіду автоматизації бібліотек : основні етапи / Н. Шепелява // Вісн. Книжк. палати. 2005. №3. С. 21-22.